

Goed Gebruik Inhalatiemedicatie astma en COPD

Congres Goed Gebruik Geneesmiddelen, april 2015

Disclosure belangen

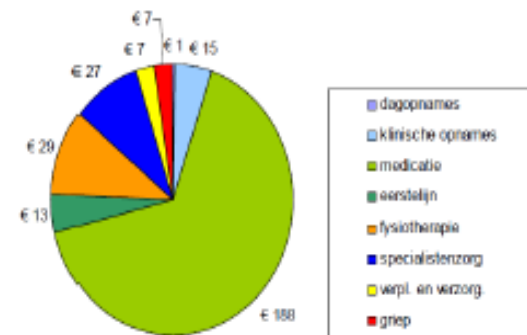
(potentiële) belangenverstrengeling	Zie hieronder
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	De LAN is een federatieve vereniging met o.a. bedrijfsleden.
Sponsoring of onderzoeksgeld	De LAN ontvangt lidmaatschapsgeld van alle leden
Honorarium of andere (financiële) vergoeding)	Voor sommige projecten ontvangt de LAN via het Steunfonds Long Alliantie Nederland een subsidie.
Aandeelhouder	Nee
Andere relatie, namelijk	Geen

Feiten en cijfers inhalatiemedicatie

- Bijna miljoen patiënten gebruiken dagelijks inhalatiemedicatie
 - In 2007 hebben 541.963 mensen Astma (*Feiten & cijfers Longziekten, 2013*)
- Patiënten hebben veel baat bij inhalatiemedicatie
- Inhalatiemedicatie kost 529 miljoen euro per jaar, 12% van de totale medicatiekosten

(*Stichting Farmaceutische Kengetallen 2013*)

- Veel gebruik en vele voordelen, hoge kosten: een goed gebruik is belangrijk!

Feiten en cijfers inhalatiemedicatie

Goed gebruik inhalatiemedicatie is lastig

- Niet alle patiënten worden geïnstrueerd: kleine 40% in 2013
(Rapport Transparante Ketenzorg 2013, InEen)
- Therapietrouw op basis van afhaalgegevens is 64%
(www.therapietrouwmonitor.nl)
- Niet juist inhaleren komt veel voor:
 - 27 – 89% gebruikt inhalatiemedicatie onjuist of voert essentiële handelingen verkeerd uit
 - Kennis en vaardigheden inhalatie techniek bij zorgverleners niet altijd voldoende
 - Tegenstrijdige en monodisciplinaire inhalatieprotocollen
 - Switchen tussen inhalatoren*(Hesselink et.al. 2001, Melani et. al. 2011)*

Onjuist gebruik heeft als gevolg

- Mindere mate van ziektecontrole
- Meer medicatiegebruik
- Meer bijwerkingen
- Verlaagde kwaliteit van leven
- Meer ziekenhuisopnames etc.

(Boven, van J.F.M. et. al. (2013), Clinical and economic impact of non-adherence in COPD; a systematic review, Respiratory medicine, 2013, 1-11)

Goed Gebruik inhalatiemedicatie Astma en COPD

Aanleiding rapport

- Long Alliantie Nederland bevordert zinnig, zuinig en goed gebruik
- Introductie van preferentiebeleid inhalatiemedicatie:

Dit rapport is in 2011 mogelijk gemaakt

 ZonMw bijdrage van ZonMw.

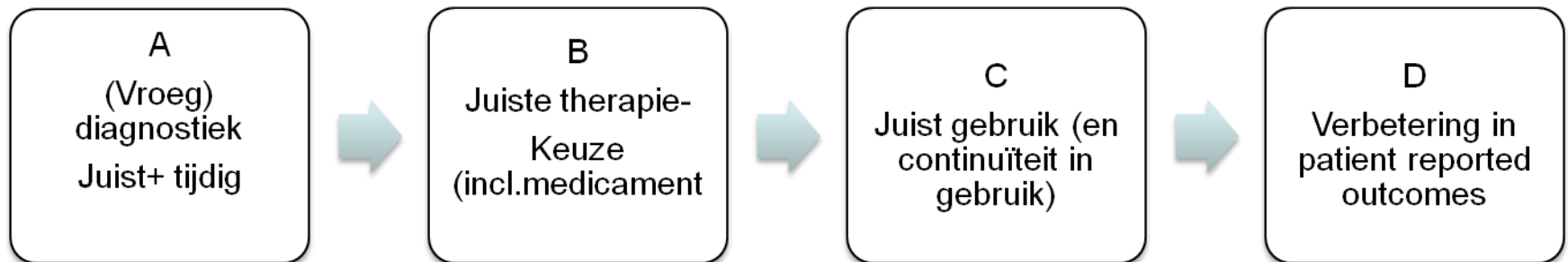
In 2014 is het rapport geactualiseerd.

Goed Gebruik inhalatiemedicatie Astma en COPD

Uitgangspunt

- Ketenbrede benadering: rapport Goed Gebruik Inhalatiemedicatie Astma en COPD

Conclusies en aanbevelingen

1. Pas geen preferentiebeleid inhalatiemedicatie toe, tenzij binnen randvoorwaarden

- Geen preferentiebeleid < 18 jaar
- Waarborg uitwisselbaarheid tussen inhalatiemedicatie: uitwisselbaarheid binnen PRK-cluster is mogelijk
- Switch niet in de keten, respecteer 'medische noodzaak'

2. Monitor en evalueer de voortgang

- Verkenning en periodieke evaluaties

Conclusies en aanbevelingen

3. Werk toe naar optimale integrale ketenzorg

- Stel ketenbrede benadering COPD en Astma als norm
- Bevorder kwaliteit door betere naleving van richtlijnen
 - Overbehandeling
 - Onderbehandeling
- Zet in op voorkomen en managen van longaanvallen: ziektecontrole en zelfmanagement
- Zet in op het versterken van therapietrouw
- Maak gebruik van de landelijke infrastructuur voor eenduidige inhalatie instructie

Rapport en de praktijk

Wat heeft het rapport teweeeg gebracht?

- Overleg bij preferentiebeleid, meer aandacht in nieuwe standaarden en richtlijnen voor goed gebruik, gerichte projecten
- ***Ontwikkeling landelijke infrastructuur eenduidige inhalatie instructie***

Landelijke infrastructuur eenduidige inhalatie instructie

Goed gebruik en therapietrouw bevorderen:

- **Voorlichting en instructie over medicament**
 - Voorlichting over medicijn, verwachtingen
 - Instructies ontvangen
- **Eenduidige instructie**
 - Uniform
 - Passende patientenmaterialen
 - Gebruiksaanwijzingen: voor en door patiënten
 - Instructiefilms

Naam: _____
Datum: _____
Instructeur: _____

Inhalatieprotocol Autohaler®

Patiënteninformatie

- ☐ 1. Bespreek het doel en de werking van de medicatie.

Vorbereiding

Bij een nieuwe Autohaler® schudden en 3 doses weggutten met het schuifje aan de onderzijde van de Autohaler®. Als de Autohaler® 1 week of langer niet is gebruikt schudden en 1 dosis weggutten.

- ☐ 2. Houd de Autohaler® rechtop, verwijder de beschermdop.
☐ 3. Zorg dat de luchtplaten aan de onderzijde vrij blijven.
☐ 4. De mond moet leeg zijn.
☐ 5. Schud de Autohaler®, houd de Autohaler® rechtop en draai de hefboom naar boven.
☐ 6. De Autohaler® is nu klaar voor gebruik.

De inhalatie

- ☐ 7. Ga rechtop zitten of staan, het hoofd iets achterover.
☐ 8. Adem langzaam en volledig uit, niet in de Autohaler®.
☐ 9. Plaats het mondstuk tussen de tanden en sluit de lippen eromheen.
☐ 10. Inhaal maximaal met een langzame, gelijkmatige en diepe teug. Binnen de eerste seconde volgt een klik. Stop niet met inademen.
☐ 11. Houd de adem tien tellen vast of zolang als comfortabel is en neem intussen de Autohaler® uit de mond.
☐ 12. Adem rustig uit.
☐ 13. Draai de hefboom horizontaal en plaats de beschermdop terug.
☐ 14. Herhaal stap 9 indien een 2e inhalatie nodig is.
☐ 15. Na inhalatie van inhalatiecorticosteroiden de mond en keel spoelen: het eerste slokje gorgelen en uitspugen, het tweede slokje doorslikken of zo nodig iets eten of drinken.

Schoonmaken

- ☐ 16. Het mondstuk afnemen met een droge tissue, nooit afspoelen.

Landelijke infrastructuur eenduidige inhalatie instructie

Zorgverleners

- **Producten**
- Uniforme inhalatieprotocollen, landelijk vastgesteld.
- Instructiefilms, passend bij de inhalatieprotocollen
- Rapport Goed Gebruik Inhalatiemedicatie Astma en COPD
- **Toekomst en wensen**
- Zorgpad eenduidige inhalatie instructie
- Inbedding in richtlijnen, ICT-systemen etc.

Patiënten

- **Producten**
- Gebruiksaanwijzingen voor en door patiënten
- Instructiefilms, passend bij de inhalatieprotocollen
- **Toekomst en wensen**
- E-learningmodule inhalatie instructie voor patiënten, gericht op therapietrouw en goed gebruik

Scholing en Kennis

- **Producten**
- Visie- en checklist 'Goed inhaleren vraagt om eenduidig instrueren'
- Rapport Goed Gebruik inhalatiemedicatie Astma en COPD
- **Toekomst en wensen**
- E-learningmodules inhalatie instructie

Inhalatorgebruik.nl Zorg dat u er lucht van krijgt!

Landelijke infrastructuur eenduidige inhalatie instructie

Gebruiksaanwijzing Autohaler®

"Voorbereiding bij nieuwe Autohaler",
zie volgende pagina.

Stap 1. Zorg dat uw mond leeg is.
Stap 2. Houd de Autohaler® rechtop met de heefboom aan de bovenkant. Haal de beschermop van het mondstuk door het lipje aan de achterkant naar beneden te duwen.

Stap 3. Schud de Autohaler®, houd de Autohaler® rechtop en duw de heefboom omhoog. Zorg dat de luchtspleten aan de onderkant vrij blijven.

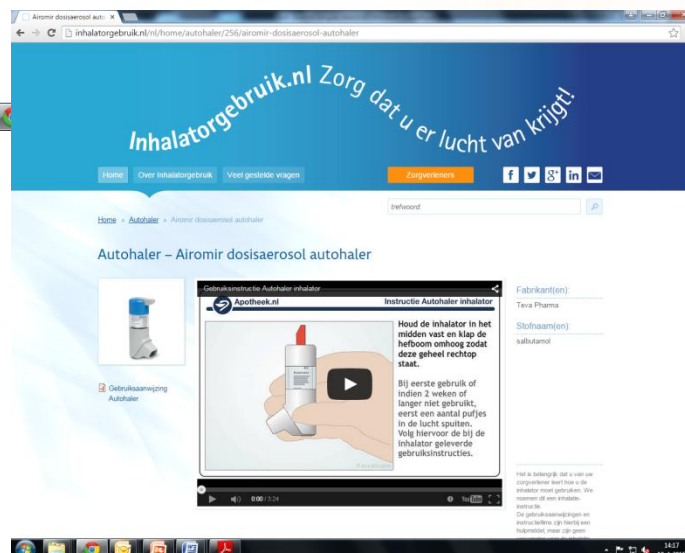
Als u de Autohaler® 1 week of langer niet heeft gebruikt, spuit dan 1 puf weg. Doe dit door het schuifje aan de onderkant van de Autohaler® te bewegen in de richting van de pijl.

Stap 4. Ga rechtop zitten of staan, houd uw hoofd iets achterover.
Adem uit. Doe dit langzaam en volledig.
Adem niet uit in de Autohaler®.

Stap 5. Neem het mondstuk tussen uw tanden en sluit uw lippen eromheen.
Stap 6. Adem nu met een gelijkmatige en diepe teug in, zo diep als u kunt. De Autohaler® geeft automatisch een puffje vrij op het moment dat u inademt.
Binnen de eerste seconde hoort u een klik. Blijf inademen na de klik.

Stap 7. Houd uw adem tenminste 5 seconden vast en neem de Autohaler® uit uw mond.
Adem rustig uit. Adem niet uit in de Autohaler®.
Stap 8. Duw de heefboom weer omlaag en zet de beschermop terug.
Stap 9. Hoest uw arts meer dan 1 puffje per keer voorgeschreven, herhaal dan stap 3 tot en met 8.

Stap 10. Spoel uw mond en keel met water:
het eerste slokje gorgelen en uitspugen,
het tweede slokje doorslikken.

LAN
Long Alliantie Nederland

Naam: _____
Datum: _____
Instructeur: _____

Inhalatieprotocol Autohaler®

Patiënteninformatie

- ☐ 1. Bespreek het doel en de werking van de medicatie.

Voorbereiding

Bij een nieuwe Autohaler® schudden en 3 doses wegsputten met het schuifje aan de onderzijde van de Autohaler®. Als de Autohaler® 1 week of langer niet is gebruikt schudden en 1 dosis wegsputten.

- ☐ 2. Houd de Autohaler® rechtop, verwijder de beschermop.
☐ 3. Zorg dat de luchtspleten aan de onderzijde vrij blijven.
☐ 4. De mond moet leeg zijn.
☐ 5. Schud de Autohaler®, houd de Autohaler® rechtop en duw de heefboom naar boven.
☐ 6. De Autohaler® is nu klaar voor gebruik.

De inhalatie

- ☐ 7. Ga rechtop zitten of staan, het hoofd iets achterover.
☐ 8. Adem langzaam en volledig uit, niet in de Autohaler®.
☐ 9. Plaats het mondstuk tussen de tanden en sluit de lippen eromheen.
☐ 10. Inhaal maximaal met een langzame, gelijkmatige en diepe teug. Binnen de eerste seconde volgt een klik. Stop niet met inademen.
☐ 11. Houd de adem tien tellen vast of zolang als comfortabel is en neem intussen de Autohaler® uit de mond.
☐ 12. Adem rustig uit.
☐ 13. Duw de heefboom horizontaal en plaats de beschermop terug.
☐ 14. Herhaal vanaf 5 indien een 2e inhalatie nodig is.
☐ 15. Na inhalatie van inhalatiecorticosteroiden de mond en keel spoelen: het eerste slokje gorgelen en uitspugen, het tweede slokje doorslikken of zo nodig iets eten of drinken.

Schoonmaken

- ☐ 16. Het mondstuk afnemen met een droge tissue, nooit afspoelen.

Goed Gebruik Inhalatiemedicatie

Astma en COPD

Toekomstplannen en wensen

- Therapietrouw: welke initiatieven zijn er, welke zijn effectief?
- Zelfmanagement
- Zorgpad inhalatie instructie
 - Materialen beschikbaar stellen is niet voldoende
 - Inbedding in praktijk

Meer weten?

Het rapport is te downloaden en te bestellen op onze website:

www.longalliantie.nl

Voor meer informatie over de Long Alliantie Nederland en/of het Nationaal Actieprogramma Chronische Longziekten:

www.longalliantie.nl

vandergun@longalliantie.nl

Voor eenduidige inhalatie instructie:

www.inhalatorgebruik.nl

